

ΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ 7^ο ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ

σ υ ν ε δ ρ ί α σε δημόσια στο ακροατήριό του στις 5 Μαρτίου 2019 με δικαστή την Όλγα Νασοπούλου, Πρωτοδίκη Δ.Δ. και γραμματέα

για να δικάσει την αγωγή με ημερομηνία κατάθεσης καθώς και την με ημερομηνία κατάθεσης παρεμπίπτουσα αγωγή,

τ ο υ Δ.Σ., ο οποίος παραστάθηκε,

κ α τ ά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (Ε.Φ.Κ.Α.), που εκπροσωπείται από το Διοικητή του, ο οποίος δεν εμφανίσθηκε στο ακροατήριο, αλλά παραστάθηκε με την από 25-02-2019 δήλωση.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

Σκέφτηκε κατά το νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, ζητείται, παραδεκτώς, να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγόμενου ν.π.δ.δ. να καταβάλει στον ενάγοντα, ως αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 – 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (Εισ.Ν.Α.Κ., π.δ. 456/1984, ΦΕΚ Α' 164), νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση, το συνολικό ποσό των 10.089,75 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στη ζημία την οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, υπέστη από περικοπή των καταβληθεισών σε αυτόν μηνιαίων συντάξεων από το εναγόμενο, για το χρονικό διάστημα από 10-06-2015 έως 10-03-2018, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 του ν. 4051/2012 (ΦΕΚ Α' 40) και πρώτου του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α' 222), που αντίκεινται, κατά τους ισχυρισμούς του, σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις.

2. Επειδή, περαιτέρω, με την κρινόμενη παρεμπίπτουσα αγωγή ζητείται να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγόμενου ν.π.δ.δ. να καταβάλει στον ενάγοντα, για την ίδια ως άνω αιτία, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής έως την εξόφληση, το συνολικό ποσό των 3.597,65 ευρώ, το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς του, αντιστοιχεί στα επιμέρους ποσά μη νόμιμων περικοπών που εξακολούθησαν να διενεργούνται στην

καταβαλλόμενη σύνταξή του από το διάδικο ταμείο το χρονικό διάστημα μετά την άσκηση της κύριας αγωγής και ειδικότερα από 30-03-2018 και έως τη συζήτησή της στο ακροατήριο στην παρούσα δικάσιμο (05-03-2019). Με το περιεχόμενο αυτό η παρεμπόδιση αυτή αγωγή, αντικείμενο της οποίας αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 1 εδ. β' του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (Κ.Δ.Δ.), το αιτούμενο ποσό, ως συμπληρωματική της αρχικής παροχής, λόγω διεύρυνσης της αρχικής αξίωσης του ενάγοντος μετά το χρόνο κατάθεσης της κύριας αγωγής, παραδεκτώς ασκείται καταρχήν εν προκειμένω, δοθέντος ότι έλαβε χώρα επίδοση αυτής προς το εναγόμενο ν.π.δ.δ. την 01η-02-2019, σύμφωνα τα οριζόμενα στο άρθρο 77 παρ. 2 και 114 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. (βλ. Την έκθεση επίδοσης). Ωστόσο, η υπό κρίση παρεμπόδιση αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατά το μέρος εκείνο που αφορά στην αναγνώριση της υποχρέωσης του εναγόμενου να καταβάλει στον ενάγοντα το αιτούμενο ποσό για το μετά την άσκησή της χρονικό διάστημα (δηλαδή από 30-01-2019 και μετά) καθόσον, κατά τις συνδυαζόμενες διατάξεις των άρθρων 71 παρ. 1, 73 παρ. 2 και 80 παρ. 1 του Κ.Δ.Δ., αίτημα της ρυθμιζόμενης από τον Κώδικα αυτό αγωγής μπορεί να αποτελέσει μόνο χρηματική αξίωση συγκεκριμένου ποσού, που έχει ήδη γεννηθεί κατά το χρόνο κατάθεσης της αγωγής αυτής και την οποία (αξίωση) το δικαστήριο, αποδεχόμενο την αγωγή, είτε την αναγνωρίζει είτε επιδικάζει την αντίστοιχη παροχή, χωρίς να έχει το δικαίωμα διάπλασης της έννομης σχέσης και για το μέλλον (πρβλ. ΔΕφΑθ 557/2009, 3319/2005). Εξάλλου, η κρινόμενη παρεμπόδιση αγωγή πρέπει να συνεκδικαστεί με την κρινόμενη κύρια αγωγή, λόγω συνάφειας κατά τα άρθρα 125 και 122 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. και να εξεταστεί από κοινού με αυτήν, περαιτέρω, κατ' ουσία.

3. Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. ορίζεται ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το Δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. (...)» και στο άρθρο 106 του Εισ.Ν.Α.Κ. ότι: «Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων (...) ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους». Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση λόγω πράξης ή παράλειψης των οργάνων του κατά την άσκηση της ανατεθειμένης σε αυτά δημόσιας εξουσίας, απαιτείται, μεταξύ άλλων, η

πράξη ή παράλειψη να είναι παράνομη. Εκ του ότι δε ο νομοθέτης είτε με νόμο είτε με διοικητική κανονιστική πράξη που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση νόμου, καθορίζει γενικότερα τους όρους του αδικού, παρέπεται ότι δεν μπορεί να προκύψει, έστω και αν προκαλείται ζημία σε τρίτο, ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. από την εκ μέρους της πολιτείας νομοθέτηση με τα αρμόδια αυτής όργανα ή από την παράλειψη των οργάνων αυτών να νομοθετήσουν, εκτός αν από τη νομοθέτηση ή την παράλειψή της γεννάται αντίθεση προς κανόνες δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος (βλ. ΣτΕ 898/2014, 751/2011, 3625/2001, κ.ά.). Στην περίπτωση, κατά την οποία οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται από την εφαρμογή του πιο πάνω κανόνα δικαίου, δηλαδή από την πράξη της Διοίκησης που τον εφαρμόζει στην ατομική περίπτωση, η ευθύνη έναντι του ζημιωθέντος προκύπτει όχι από τον κανόνα δικαίου αλλά από την τελευταία αυτή πράξη (βλ. ΣτΕ Ολ. 479, 480, 481/2018, 4741/2014), με συνέπεια την δημιουργία ευθύνης του ν.π.δ.δ., όργανο του οποίου εξέδωσε την πράξη αυτή, κατά τα άρθρα 105-106 του Εισ.Ν.Α.Κ..

4. Επειδή, όπως έχει κριθεί (βλ. ΣτΕ Ολ. 2287 - 2290/2015), από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5, 25 παρ. 1 και 4 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγονται τα εξής: Το Σύνταγμα, με το άρθρο 22 παρ. 5, κατοχυρώνει τον θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων και ανάγει την μέριμνα για την προαγωγή του σε σκοπό του Κράτους. Βασικό περιεχόμενο της εν λόγω ασφάλισης αποτελεί η, έναντι καταβολής εισφοράς, προστασία του ασφαλισμένου από την επέλευση κινδύνων (γήρας, ασθένεια, αναπηρία κ.λπ.) οι οποίοι αναιρούν την ικανότητά του να εργάζεται (ασφαλιστικοί κίνδυνοι), και, συνακολούθως, τείνουν να υποβαθμίσουν τις συνθήκες διαβίωσής του. [Οι ανωτέρω καταστάσεις (γήρας, ασθένεια, αναπηρία) - ασυνδέτως, όμως, προς την παροχή εργασίας και την καταβολή εισφοράς - αποτελούν, μεταξύ άλλων, και περιπτώσεις που, κατά το άρθρο 21 παρ. 1, 2, 3 και 6 του Συντάγματος, επιβάλλουν στο Κράτος την παροχή διακεκριμένης μορφής κοινωνικής προστασίας, υπό μορφή παροχών σε χρήμα ή σε είδος, προς συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, με σκοπό την εξασφάλιση στοιχειώδους επιπέδου αξιοπρεπούς, κατά το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, διαβίωσης («κοινωνική πρόνοια»)]. Εφόσον επέλθει ο ασφαλιστικός κίνδυνος, ο ασφαλισμένος παύει να καταβάλλει εισφορές και αποκτά, καταρχήν, αξίωση έναντι του ασφαλιστικού φορέα να του χορηγήσει παροχή, η οποία, χωρίς να απαιτείται να αντιστοιχεί ευθέως σε καταβληθείσες εισφορές του ή να αντισταθμίζει πλήρως την

απώλεια του εισοδήματός του, πρέπει να είναι ικανή να του εξασφαλίσει ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης, όσο το δυνατόν εγγύτερο προς εκείνο που είχε κατακτήσει κατά την διάρκεια του εργασιακού του βίου. Πέραν του ανωτέρω δημοσίου σκοπού, μέσω του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης, εκδηλώνεται - όπως και μέσω της κοινωνικής πρόνοιας - η κοινωνική αλληλεγγύη και ασκείται κοινωνική πολιτική, ειδικότερα δε, αναδιανομή εισοδήματος με σκοπό την άμβλυνση κοινωνικών αντιθέσεων και ανισοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, δεν κατοχυρώνεται συνταγματικώς στην κοινωνική ασφάλιση η ευθεία αναλογία (αμιγής ανταποδοτικότητα) μεταξύ εισφορών και παροχών (βλ. ΣτΕ Ολ. 3487/2008 κ.ά.), επιτρέπονται δε η θέσπιση ανωτάτου ορίου παροχών, η απονομή σύνταξης επί εργατικού ατυχήματος ανεξαρτήτως καταβολής εισφορών ή η μη χορήγηση σύνταξης, παρά την καταβολή εισφορών, σε περίπτωση μη θεμελίωσης του ασφαλιστικού δικαιώματος. Ενόψει των ανωτέρω και, ιδιαιτέρως, του προπεριγραφέντος δημοσίου σκοπού (διασφάλιση στους εργαζομένους ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης εγγύς εκείνου που είχαν κατά τον εργασιακό τους βίο), δικαιολογείται, κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, η κατοχύρωση από τον νομοθέτη της κοινωνικής ασφάλισης ως υποχρεωτικής (με θέσπιση υποχρέωσης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών) και, εντεύθεν, η παροχή αυτής αποκλειστικώς από το κράτος ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (βλ. ΑΕΔ 87/1997, ΣτΕ Ολ. 5024/1987, 2690, 2692/1993, 3096-3101/2001). Η ανάθεση, με την ως άνω συνταγματική διάταξη, της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, τόσο της κύριας όσο και της επικουρικής, σε δημόσιους φορείς (κράτος ή ν.π.δ.δ.) έγινε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και, ειδικότερα, ως εγγύηση προς όσους υποχρεωτικώς ασφαλίζονται ή καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές έναντι των επιχειρηματικών κινδύνων που συνδέονται με την άσκηση της ασφαλιστικής λειτουργίας από ιδιωτικούς φορείς (βλ. ΑΕΔ 87/1997, ΣτΕ Ολ. 5024/1987). Εξάλλου, η κρατική μέριμνα για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση (κύρια και επικουρική) δεν εξαντλείται στην ίδρυση από το κράτος των οικείων δημοσίων φορέων, στον ορισμό των διοικούντων αυτούς οργάνων, στην άσκηση εποπτείας της δραστηριότητάς τους και της διαχείρισης της περιουσίας τους και στην θέσπιση των σχετικών κανόνων, αλλά περιλαμβάνει και την μέριμνα για την προστασία του ασφαλιστικού τους κεφαλαίου, δηλαδή για την βιωσιμότητά τους χάριν και των επόμενων γενεών, μέριμνα η οποία εκδηλώνεται, μεταξύ άλλων, με την θέσπιση ρυθμίσεων για την προστασία και την αξιοποίηση της περιουσίας τους και την επωφελή διαχείριση των αποθεματικών τους, με τον καθορισμό εκάστοτε των οικείων

συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων, με την πρόβλεψη κοινωνικών πόρων, και, κυρίως, με την απευθείας συμμετοχή στην χρηματοδότηση των εν λόγω φορέων μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Και τούτο διότι, εφόσον καθιερώνει υποχρέωση των εργαζομένων και των εργοδοτών τους να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές, το κράτος, ως εγγυητής, οφείλει να διασφαλίζει την επάρκεια των παροχών και την βιωσιμότητα των οικείων ασφαλιστικών οργανισμών (η οποία, κατά τα ανωτέρω, δεν συναρτάται, αποκλειστικώς ή προεχόντως, με το ύψος των εισφορών), φέρει δε την κύρια ευθύνη για την κάλυψη των ελλειμμάτων τους (βλ. γνωμοδότηση ολομέλειας Ελεγκτικού Συνεδρίου 24-6-2010). [Ήδη, τακτική συμμετοχή του κράτους στην χρηματοδότηση των οργανισμών υποχρεωτικής κύριας ασφάλισης προβλέπεται με το άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 2084/1992 (ΦΕΚ Α' 165)]. Το ύψος της κρατικής συμμετοχής στην χρηματοδότηση των φορέων της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης - συμμετοχής η οποία πρέπει να είναι επαρκής για την εξυπηρέτηση των προεκτεθέντων συνταγματικώς επιβεβλημένων σκοπών (επάρκεια παροχών προς διασφάλιση ικανοποιητικού κατά τα ανωτέρω επιπέδου διαβίωσης και διασφάλιση της βιωσιμότητας του οικείου ασφαλιστικού φορέα) - προσδιορίζεται εκάστοτε από τον κρατικό προϋπολογισμό, λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995, ΦΕΚ Α' 247) περί μεταφοράς πιστώσεων (άρθρο 15 παρ. 3-5, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 3871/2010, ΦΕΚ Α' 141, ήδη δε άρθρο 71 παρ. 2-5 του ν. 4270/2014, ΦΕΚ Α' 143) και περί συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 8Α του ν. 2362/1995, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 3871/2010, ήδη δε άρθρο 60 του ν. 4270/2014). Όταν, όμως, σε περιπτώσεις εξαιρετικώς δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών, προκύπτει αιτιολογημένως ότι το κράτος αδυνατεί να παράσχει επαρκή, κατά τα ως άνω, χρηματοδότηση στους ασφαλιστικούς οργανισμούς και ότι δεν υφίσταται δυνατότητα διασφάλισης της βιωσιμότητας αυτών με άλλα μέσα (τροποποίηση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων, αποτελεσματικότερη διαχείριση αποθεματικών και περιουσίας, πρόβλεψη κοινωνικών πόρων, αύξηση ασφαλιστικών εισφορών), δεν αποκλείεται, κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, στο πλαίσιο της υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, η επέμβαση του νομοθέτη για την μείωση και των απονεμηθειών ακόμη συντάξεων, εφεξής. Σε τέτοιες, άλλωστε, εξαιρετικές περιπτώσεις, ο νομοθέτης μπορεί, καταρχήν, να θεσπίζει για την περιστολή των δημοσίων δαπανών (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι δαπάνες χρηματοδότησης των φορέων υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης), μέτρα που συνεπάγονται σοβαρή οικονομική

επιβάρυνση μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού, όπως είναι η μείωση των συντάξεων όσων συνταξιοδοτούνται από το δημόσιο ή από χρηματοδοτούμενους από αυτό ασφαλιστικούς οργανισμούς, λόγω της άμεσης εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των μέτρων αυτών για τον περιορισμό του δημοσίου ελλείμματος. Και στις εξαιρετικές, όμως, αυτές περιπτώσεις, η δυνατότητα του νομοθέτη να περικόπτει τις ασφαλιστικές παροχές δεν είναι απεριόριστη, αλλά οριοθετείται κατά πρώτον από τις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4 του Συντάγματος) και της ισότητας στα δημόσια βάρη (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος), οι οποίες επιτάσσουν να κατανέμεται εξίσου το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής μεταξύ όλων των πολιτών, καθώς και από την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), συμφώνως προς την οποία το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει να είναι πράγματι πρόσφορο και αναγκαίο για την αντιμετώπιση του προβλήματος (πρβλ. ΣτΕ Ολ. 2192-2196/2014). Σε κάθε δε περίπτωση, η περικοπή των συντάξεων δεν μπορεί να παραβιάζει αυτό που αποτελεί, κατά τα ανωτέρω, τον συνταγματικό πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος, την χορήγηση, δηλαδή, στον συνταξιούχο παροχών τέτοιων που να του επιτρέπουν να διαβιώνει με αξιοπρέπεια, εξασφαλίζοντας τους όρους όχι μόνον της φυσικής του υπόστασης (διατροφή, ένδυση, στέγαση, βασικά οικιακά αγαθά, θέρμανση, υγιεινή και ιατρική περίθαλψη όλων των βαθμίδων), αλλά και της συμμετοχής του στην κοινωνική ζωή με τρόπο που δεν αφίσταται, πάντως, ουσιωδώς από τις αντίστοιχες συνθήκες του εργασιακού του βίου (πρβλ. απόφαση του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας της 9-2-2010, -1 BvL 1/09-, -1 BvL 3/09-, -1 BvL 4/09-, ιδίως Rn. 135). Προκειμένου, εξάλλου, να ανταποκριθεί στις εν λόγω δεσμεύσεις του και να μην υπερβεί τα όρια που χαράσσει το Σύνταγμα, ο νομοθέτης, όταν λαμβάνει μέτρα συνιστάμενα, κατά τα ανωτέρω, σε περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών, οφείλει, ενόψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να έχει προβεί σε ειδική, εμπειριστατωμένη και επιστημονικώς τεκμηριωμένη μελέτη, από την οποία να προκύπτει αφενός μεν ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι πράγματι πρόσφορα αλλά και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ενόψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν, έτσι ώστε η λήψη των μέτρων αυτών να είναι σύμφωνη με τις ως άνω συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, αφετέρου δε ότι οι επιπτώσεις από τα

μέτρα αυτά στο βιοτικό επίπεδο των πληττόμενων προσώπων, συνδυαζόμενες με άλλα τυχόν ληφθέντα μέτρα (φορολογικά κ.ά.), αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της δεδομένης συγκυρίας, δεν έχουν, αθροιστικώς λαμβανόμενες, αποτέλεσμα τέτοιο που να οδηγεί σε ανεπίτρεπτη, κατά τα προεκτεθέντα, παραβίαση του πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος σε κοινωνική ασφάλιση. Με δεδομένο, άλλωστε, τον κατ' εξοχήν πολύπλοκο και τεχνικό χαρακτήρα των σχετικών ζητημάτων, η έλλειψη τέτοιας μελέτης, και μάλιστα διατυπωμένης με τρόπο κατανοητό και ελέγξιμο από τον δικαστή κατά τις βασικές της θέσεις, θα καθιστούσε κατ' ουσίαν ανέφικτο τον δικαστικό έλεγχο των οικείων νομοθετικών μέτρων από τις ανωτέρω συνταγματικές απόψεις. Έλεγχος, ο οποίος να μεν δεν εκτείνεται στην ορθότητα των πολιτικών εκτιμήσεων και επιλογών, οφείλει όμως, ως προς το αντικείμενό του, την τήρηση δηλαδή των συνταγματικών υποχρεώσεων του νομοθέτη, να ασκείται με ουσιαστικό και αποτελεσματικό τρόπο. Παρεκκλίσεις ως προς την αναγκαιότητα της ύπαρξης ή ως προς το περιεχόμενο της ανωτέρω μελέτης θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν μόνον σε ακραίες περιπτώσεις, όταν συντρέχει άμεση απειλή κατάρρευσης της οικονομίας της Χώρας και τα συγκεκριμένα μέτρα λαμβάνονται κατεπειγόντως για την αποτροπή του κινδύνου. Σε τέτοιες περιπτώσεις θα μπορούσε, από την φύση του πράγματος, να είναι σε πρώτη φάση αρκετή η αιτιολογημένη εκτίμηση του νομοθέτη για την ύπαρξη, την σοβαρότητα και τον άμεσο χαρακτήρα της απειλής, καθώς και για την ανάγκη, ενόψει των περιστάσεων, να ληφθούν τα συγκεκριμένα μέτρα για την άμεση αντιμετώπιση της κατάστασης. Και τούτο, όμως, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα δεν παρίστανται προδήλως απρόσφορα ή μη αναγκαία και ότι δεν υφίστανται σοβαρές ενδείξεις ότι υπερβαίνουν το όριο θυσίας των θιγομένων από αυτά, πάντως δε, ενόσω εξακολουθεί να συντρέχει στην ίδια ένταση ο κατεπείγων λόγος που υπαγόρευσε την επιβολή τους.

5. Επειδή, στο άρθρο 6 του ν. 4051/2012 ορίστηκαν τα εξής: «1. Τα ποσά της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνουν τα χίλια τριακόσια (1.300) ευρώ και καταβάλλονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και τους λοιπούς φορείς κύριας Ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μειώνονται κατά 12% από 1.1.2012. Η μείωση αυτή καταλαμβάνει και το 50% του συνολικού ποσού κύριας και επικουρικής σύνταξης που χορηγείται από το ΕΤΑΤ και το ΕΤΕΑΜ σε συνταξιούχους προσυνταξιοδοτικού καθεστώτος. Για τη μείωση λαμβάνεται υπόψη το ποσό της καταβλητέας την 1.1.2012 κύριας σύνταξης. Το ποσό της κύριας σύνταξης μετά και την

παραπάνω μείωση της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων τριακοσίων (1.300) ευρώ. (...) 2. (...) 4. (...) 5. Τα ποσά των μειώσεων των συντάξεων του άρθρου αυτού αποτελούν έσοδα του φορέα από τον οποίο καταβάλλεται η σύνταξη. 6. (...)». Σχετικώς με τις εν λόγω ρυθμίσεις στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4051/2012 - η οποία ουδόλως αναφέρεται στις περικοπές συντάξεων που είχαν επιβληθεί τέσσερις (4) μήνες νωρίτερα με το άρθρο 2 του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α' 226) - εκτίθενται τα εξής: «Η Πολιτεία, μετά την ψήφιση των ν. 3845/2010 (Α' 65) και ν. 4046/2012 (Α' 28), έχει αναλάβει την υποχρέωση της λήψης συγκεκριμένων μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής, προκειμένου, μεταξύ άλλων, για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό και πέραν του θεσμού της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν. 3863/2010, όπως αυτό ισχύει και των πρόσθετων εισφορών των παραγράφων 11-13, του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152), προτείνεται το παρόν άρθρο, με το οποίο επέρχονται περαιτέρω μειώσεις στο ποσό των κύριων και επικουρικών συντάξεων που υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ύψος, λόγω των δημοσιονομικών αναγκών της χώρας και της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης συγκεκριμένων ασφαλιστικών φορέων (...)». Περαιτέρω, το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 4051/2012 όριζε ότι: «1α. Από 1.1.2012 για τους συνταξιούχους του Δημοσίου, γενικά, αναπροσαρμόζεται με μείωση κατά 12% το ποσό της μηνιαίας κύριας σύνταξης που υπερβαίνει τα χίλια τριακόσια (1.300) ευρώ. β. (...) στ. Στις περιπτώσεις καταβολής στο ίδιο πρόσωπο περισσότερων από μία κύριες συντάξεις από το Δημόσιο ή από Ασφαλιστικό Φορέα, λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα των συντάξεων αυτών. Η μείωση γίνεται από τον Φορέα που χορηγεί το μεγαλύτερο ποσό σύνταξης. ζ. (...)».

6. Επειδή, στη συνέχεια με το άρθρο πρώτο, παρ. ΙΑ του ν. 4093/2012, όπως το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 παρ. 4 του ν. 4111/2013 (ΦΕΚ Α' 18), με έναρξη ισχύος - συμφώνως προς το άρθρο 49 παρ. 4 του ίδιου νόμου - από 05-12-2012, ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής: «ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.5 (...) 1. Από 1.1.2013 η μηνιαία σύνταξη ή το άθροισμα των μηνιαίων συντάξεων άνω των 1.000,00 ευρώ από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία μειώνονται ως εξής: α. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος άνω των 1.000,01 ευρώ και έως 1.500,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 5% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.000,01 ευρώ. β. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 1.500,01 ευρώ έως 2.000,00 ευρώ μειώνεται στο σύνολο του ποσού κατά 10% και σε κάθε

περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.425,01 ευρώ. γ. Ποσό σύνταξης ή αθροίσματος από 2.000,01 ευρώ έως 3.000,00 ευρώ μειώνεται κατά ποσοστό 15% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 1.800,01 ευρώ. δ. Ποσό σύνταξης ή συντάξεων από 3.000,00 ευρώ και άνω μειώνεται κατά ποσοστό 20% και σε κάθε περίπτωση το ποσό που εναπομένει δεν μπορεί να υπολείπεται των 2.550,01 ευρώ. Στο ως άνω άθροισμα λαμβάνονται υπόψη τα μερίσματα, καθώς και κάθε είδους προσαυξήσεις. Επί του αθροίσματος αυτού το ποσό της μείωσης επιμερίζεται αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα και αποτελεί έσοδο του οικείου ασφαλιστικού φορέα ή τομέα. Για τον υπολογισμό του ποσοστού της μείωσης λαμβάνεται υπόψη το καταβλητέο ποσό συντάξεως ή του ως άνω αθροίσματος την 31.12.2012 μετά τις μειώσεις και τις παρακρατήσεις της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης συνταξιούχων. Από τις ανωτέρω μειώσεις εξαιρούνται όσοι λαμβάνουν το μηνιαίο εξωιδρυματικό επίδομα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύουν. 2. (...) ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.6. (...) 1. (...) 3. Από 1.1.2013 τα επιδόματα και δώρα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδειάς, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος καταργούνται (...). Σχετικώς με τις ρυθμίσεις αυτές, στην αιτιολογική έκθεση του τελευταίου αυτού νόμου - χωρίς καμία μνεία των προηγουμένως επιβληθεισών μειώσεων - αναφέρεται ότι η ανωτέρω μείωση συντάξεων «προκειμένου να είναι σε δικαιότερη βάση, γίνεται στο σύνολο της καταβαλλόμενης κύριας σύνταξης ή κύριων συντάξεων ή κύριας και επικουρικής σύνταξης ή μερίσματος που υπερβαίνουν τα 1000,00 ευρώ κατά μήνα. Η μείωση βαίνει αυξανόμενη, ανάλογα με το ύψος της σύνταξης ή των συντάξεων, προκειμένου τα βάρη να κατανέμονται ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα των συνταξιούχων». Περαιτέρω, όσον αφορά στις περικοπές των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, στην ανωτέρω αιτιολογική έκθεση, εκτίθεται ότι «(...) οι νέες δημοσιονομικές ανάγκες απαιτούν την περαιτέρω μείωση των κρατικών δαπανών. Μεταξύ των άλλων μέτρων περιστολής των δημοσίων δαπανών κρίθηκε σκόπιμη και αναγκαία η περικοπή όλων των δώρων και του επιδόματος αδειάς για όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και όλους τους συνταξιούχους, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και η εξασφάλιση

της μελλοντικής συνέχισης της καταβολής των παροχών στους δικαιούχους». Εξάλλου, με την παρ. 2 του άρθρου 127 του ν. 4199/2013 (ΦΕΚ Α΄ 216) ορίστηκε ότι: «2.α. Όπου από τις διατάξεις των νόμων 3863/2010 (Α΄ 115), 3865/2010 (Α΄120), 3986/2011 (Α΄ 152), 4024/2011 (Α΄ 226), 4051/2012 (Α΄ 40) και 4093/2012 (Α΄ 222) προβλέπεται παρακράτηση ή μείωση υπολογιζόμενη επί του αθροίσματος των συντάξεων από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία, το ποσό της παρακράτησης ή της μείωσης επιμερίζεται από 1.1.2013 αναλογικά σε κάθε φορέα ή τομέα. β. (...)».

7. Επειδή, όπως έχει κριθεί (βλ. ΣτΕ Ολ. 2287, 2288/2015), μετά τις διαδοχικές περικοπές και μειώσεις που επιβλήθηκαν με τις διατάξεις των ν. 3845/2010 (ΦΕΚ Α΄ 65), 3863/2010 (ΦΕΚ Α΄ 115), 3986/2011 (ΦΕΚ Α΄ 152) και 4024/2011, σε συνέχεια δε και προς εφαρμογή του εγκριθέντος κατά το έτος 2012 δεύτερου «Μνημονίου Συνεννόησης» (ν. 4046/2012, ΦΕΚ Α΄ 28), ακολούθησαν, κατά τα προεκτεθέντα, το ίδιο αυτό έτος, δύο ακόμη νομοθετήματα με αντικείμενο την περαιτέρω περιστολή κυρίων και επικουρικών συντάξεων: Ο ν. 4051/2012, με το άρθρο 6 του οποίου μειώθηκαν αναδρομικώς κατά 12%, όπως αναλυτικώς προαναφέρθηκε, οι κύριες συντάξεις που υπερβαίνουν τα 1.300 ευρώ και οι επικουρικές συντάξεις, με κλιμάκωση του ποσοστού μείωσης αναλόγως του ύψους αυτών και με κατοχύρωση κατώτατου ορίου 200 ευρώ, καθώς και ο ν. 4093/2012, με το άρθρο πρώτο του οποίου, αφενός μεν μειώθηκαν εκ νέου, σε ποσοστά από 5% έως και 20%, οι από οποιαδήποτε πηγή και για οποιαδήποτε αιτία συντάξεις, που υπερβαίνουν αθροιστικώς τα 1.000 ευρώ, αφετέρου δε καταργήθηκαν πλέον για όλους τους συνταξιούχους τα επιδόματα και δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα. Στις αιτιολογικές εκθέσεις των εν λόγω διατάξεων δεν μνημονεύονται καθόλου οι προηγηθείσες περικοπές, η δε λήψη των νέων μέτρων αιτιολογείται με γενική αναφορά στις «δημοσιονομικές ανάγκες της χώρας», στην «δυσμενή οικονομική κατάσταση συγκεκριμένων ασφαλιστικών φορέων» και στην ανάγκη «να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης (...)». Στο ανωτέρω, εξάλλου, δεύτερο Μνημόνιο προβλεπόταν σχετικώς ότι για «την πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής του προγράμματος» και ενόψει «των συνεχών προβλημάτων της Ελλάδας με τη φορολογική συμμόρφωση», θα χρειαζόταν η λήψη «επιπρόσθετων μέτρων», ότι «το μεγαλύτερο μέρος της προσαρμογής θα επιτυγχανόταν μέσω περικοπών δαπανών που θα αποσκοπούσαν στη μόνιμη μείωση του μεγέθους του κράτους», ότι «πολλές από αυτές τις περικοπές θα έπρεπε να αφορούν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις», και ότι «η μεγάλη εναπομείνασα δημοσιονομική προσαρμογή θα έπρεπε

κατ' ανάγκη να περιλαμβάνει περαιτέρω προσαρμογές των συντάξεων (...) με τρόπο που να προστατεύονται οι χαμηλοσυνταξιούχοι (...)). Οι τελευταίες ως άνω διατάξεις ψηφίστηκαν όταν είχε πλέον παρέλθει διετία από τον πρώτο αιφνιδιασμό της οικονομικής κρίσης και αφού εν τω μεταξύ είχαν σχεδιαστεί και ληφθεί τα βασικά μέτρα για την αντιμετώπισή της. Επομένως, κατά την επιχειρηθείσα με τις διατάξεις αυτές νέα, για πολλοστή φορά, περικοπή συνταξιοδοτικών παροχών της ίδιας ομάδας θιγομένων, ο νομοθέτης δεν δικαιολογείτο πλέον να προχωρήσει σε σχετικές ρυθμίσεις χωρίς ειδική έρευνα του αντικειμένου αυτών, αλλά όφειλε να προβεί σε εμπειριστατωμένη μελέτη, προκειμένου να διαπιστώσει και να αναδείξει τεκμηριωμένως ότι η λήψη των συγκεκριμένων μέτρων ήταν συμβατή με τις σχετικές συνταγματικές δεσμεύσεις, τις απορρέουσες, μεταξύ άλλων, από τον θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης, τις αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας και την προστασία της αξίας του ανθρώπου. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της μελέτης αυτής, όφειλε, καταρχάς, ο νομοθέτης να προβεί σε συνολική εκτίμηση των παραγόντων που προκάλεσαν το πρόβλημα το οποίο επικαλείται ως προς τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών (και, μάλιστα, ενός εκάστου εξ αυτών, ενόψει της διοικητικής και οικονομικής τους αυτοτέλειας), και, ενόψει των παραγόντων αυτών - όπως είναι η μείωση της αξίας, μέσω του PSI (ν. 4050/2012, ΦΕΚ Α' 36), των διαθεσίμων κεφαλαίων των εν λόγω οργανισμών, κυρίως δε, η παρατεινόμενη ύφεση και η συνακόλουθη αύξηση της ανεργίας, στις οποίες ουσιωδώς συμβάλλει η πτώση του βιοτικού επιπέδου μεγάλων κατηγοριών του πληθυσμού συνεπεία μέτρων αντίστοιχων με τα επίδικα (μειώσεις συντάξεων) ή φορολογικών επιβαρύνσεων - να κρίνει για την προσφορότητα των επίδικων αυτών μέτρων. Τούτο δε ενόψει και της διαπίστωσής του ότι τα αντίστοιχα μέτρα που είχε λάβει μέχρι τότε (μειώσεις συντάξεων και μισθών) δεν είχαν αποδώσει τα αναμενόμενα και ότι η οικονομική ύφεση είχε ενταθεί με ρυθμούς που είχαν ανατρέψει τις αρχικές προβλέψεις. Ακόμη δε και αν τα εν λόγω μέτρα κρίνονταν πρόσφορα, κατά τα ανωτέρω, ο νομοθέτης έπρεπε περαιτέρω να μελετήσει και να αποφανθεί αιτιολογημένως για την αναγκαιότητά τους, εξετάζοντας την ύπαρξη τυχόν εναλλακτικών επιλογών και συγκρίνοντας τα οφέλη και τα μειονεκτήματα της καθεμιάς για τους επιδιωκόμενους δημόσιους σκοπούς (δημοσιονομική προσαρμογή, βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών, διασφάλιση ικανοποιητικού, κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, επιπέδου ζωής των ασφαλισμένων). Τέλος, εφόσον, πάντως, κατόπιν των ανωτέρω, ο νομοθέτης επέλεγε, όπως εν προκειμένω, να προβεί σε συγκεκριμένες περικοπές συντάξεων (επιλογή, καταρχήν,

δικαστικώς ανέλεγκτη), όφειλε προηγουμένως να εξετάσει με τρόπο επιστημονικό και δικαστικά ελέγξιμο, εάν οι επιπτώσεις των περικοπών τούτων στο βιοτικό επίπεδο των θιγομένων, αθροιζόμενες με τις επιπτώσεις από τα ήδη ληφθέντα γενικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης (όπως οι αλληπάλληλες φορολογικές επιβαρύνσεις) και συνδυαζόμενες με τις ευρύτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της διανύομενης έκτακτης περιόδου (κόστος αγαθών και υπηρεσιών, περικοπές παροχών υγείας, ανεργία και επίδρασή της στο οικογενειακό εισόδημα, έκταση και περιεχόμενο δανειοληπτικών υποχρεώσεων), οδηγούν σε ανεπίτρεπτη μείωση του επιπέδου ζωής των συνταξιούχων κάτω του ορίου εκείνου που συνιστά, κατά τα προεκτεθέντα, τον πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού τους δικαιώματος. Από κανένα όμως στοιχείο δεν προκύπτει ότι ως προς τα ανωτέρω ζητήματα έλαβε χώρα εν προκειμένω τέτοια μελέτη. Πέραν δε τούτου, δεν προκύπτει ούτε ότι λήφθηκαν υπόψη οι κρίσιμες ως άνω συνταγματικές παράμετροι. Διότι, όπως συνάγεται από τις οικείες προπαρασκευαστικές εργασίες, μόνο κριτήριο για την θέσπιση των σχετικών μέτρων αποτέλεσε η συμβολή τους στην μείωση των δημοσίων δαπανών και την «δημοσιονομική προσαρμογή». Ακόμη δε και η αναφορά στην «δυσμενή οικονομική κατάσταση» των ασφαλιστικών οργανισμών, ως βασικής αιτίας του προβλήματος, γίνεται αορίστως, είτε για όλους τους οργανισμούς συλλήβδην, είτε για κάποιους μη κατονομαζόμενους, χωρίς να εκτιμάται συγκεκριμένως η κατάσταση καθενός από αυτούς (ενόψει της οικονομικής αυτοτέλειάς τους και των επιβαλλομένων, αναλόγως, διαφοροποιήσεων) και χωρίς να αναφέρεται εάν και πώς συνέβαλε το Κράτος, κατά την συνταγματική του υποχρέωση, στην διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Άλλωστε, οι επίμαχες νομοθετικές ρυθμίσεις διέπονται από την, υπό το «νέο ασφαλιστικό σύστημα», συνταγματικώς μη ανεκτή αντίληψη ότι το Κράτος ρυθμίζει απλώς και οργανώνει την κοινωνική ασφάλιση χωρίς και να υποχρεούται να συμμετέχει στην χρηματοδότηση των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης ή ότι η υποχρέωση αυτή μπορεί να αναπληρώνεται με παροχές προνοιακού χαρακτήρα, καθώς και ότι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των εν λόγω οργανισμών απόκειται στους ίδιους τους ασφαλισμένους, συναρτώμενη, προεχόντως ή και αποκλειστικώς, με την μαθηματική σχέση μεταξύ καταβαλλόμενων εισφορών και χορηγούμενων παροχών. Κατόπιν τούτων, οι ανωτέρω διατάξεις των νόμων 4051 και 4093/2012 αντίκεινται στις προπαρατεθείσες συνταγματικές διατάξεις και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες. Υπό τα δεδομένα, άλλωστε, αυτά, με τις εν λόγω διατάξεις των ανωτέρω νόμων κλονίζεται η δίκαιη ισορροπία μεταξύ γενικού συμφέροντος

και περιουσιακών δικαιωμάτων των συνταξιούχων και, ως εκ τούτου, παραβιάζεται και το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), το οποίο κυρώθηκε μαζί με την εν λόγω σύμβαση, με το ν.δ. 53/1974 (ΦΕΚ Α' 256).

8 Επειδή, εξάλλου, με τις ως άνω, 2287, 2288/2015 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, το εν λόγω Δικαστήριο, έλαβε υπόψη του ότι η διάγνωση της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 και υποπαρ. ΙΑ.6 περ. 3 του ν. 4093/2012 θα συνεπαγόταν υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφωθεί με αναδρομική καταβολή των συνταξιοδοτικών παροχών που περικόπηκαν, βάσει των αντισυνταγματικών αυτών διατάξεων, όχι μόνον στους διαδίκους των συγκεκριμένων δικών, αλλά και σε ιδιαίτερος ευρύ κύκλο προσώπων που αφορούσε η σχετική πρότυπη δίκη. Ενόψει των δεδομένων τούτων, το Συμβούλιο της Επικρατείας, μετά από στάθμιση του δημοσίου συμφέροντος, αναφερομένου στην οξυμένη δημοσιονομική κρίση και στην κοινώς γνωστή ταμειακή δυσχέρεια του ελληνικού Κράτους, όρισε ότι οι συνέπειες της αντισυνταγματικότητας των επίμαχων διατάξεων θα επέρχονταν μετά την δημοσίευση των ως άνω αποφάσεων του (που έλαβε χώρα στις 10-06-2015). Οίκοθεν νοείται δε, κατά τις ίδιες ως άνω αποφάσεις, ότι για τους ενάγοντες των συγκεκριμένων δικών και όσους άλλους είχαν ασκήσει ένδικα μέσα ή βοηθήματα μέχρι το χρόνο δημοσίευσης των αποφάσεων αυτών, η διαγνωσθείσα αντισυνταγματικότητα θα είχε αναδρομικό χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, κατά τις αποφάσεις αυτές, δεν μπορεί να γίνει επίκληση της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων αυτών για τη θεμελίωση αποζημιωτικών αξιώσεων άλλων συνταξιούχων, που αφορούν περικοπές, βάσει των εν λόγω διατάξεων, συνταξιοδοτικές παροχές τους, για χρονικά διαστήματα προγενέστερα του χρονικού σημείου δημοσίευσης των αποφάσεων αυτών.

9. Επειδή, τέλος, με τον επακολουθήσαντα ν. 4387/2016 (ΦΕΚ Α' 85), επιχειρήθηκε η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με την εισαγωγή νέου, ενιαίου συστήματος κοινωνικής ασφάλειας, μεταξύ δε των νέων ρυθμίσεων περιλαμβάνεται η πρόβλεψη νέου ενιαίου τρόπου υπολογισμού των συντάξεων και αναπροσαρμογή των ήδη χορηγηθεισών. Ειδικότερα, στο άρθρο 14 αυτού με τίτλο «Αναπροσαρμογή συντάξεων - προστασία καταβαλλόμενων συντάξεων» ορίζεται ότι: «1. α. Σε εφαρμογή των ενιαίων κανόνων του Ε.Φ.Κ.Α. και των θεμελιωδών αρχών του άρθρου 1, οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κύριες συντάξεις

αναπροσαρμόζονται, σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8, 13 και 14, βάσει των διατάξεων των επόμενων παραγράφων. β. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των καταβαλλόμενων, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, συντάξεων, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνεται υπόψη ο συντάξιμος μισθός επί του οποίου κανονίστηκε η ήδη χορηγηθείσα σύνταξη, όπως αυτός είχε διαμορφωθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, με βάση τους κανόνες αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών του Δημοσίου, που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. (...). 2. α. Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις. (...) β. Από 1.1.2019, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3, όπως ισχύει. (όπως η περ. β' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 4583/2018, ΦΕΚ Α' 212/18-12-2018) γ. Αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, τότε αυτό προσαυξάνεται, από την 1.1.2019, κατά 1/5 της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε (5) ετών (όπως η περ. γ' προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 4472/2017, (ΦΕΚ Α' 74/19-05-2017) δ) (..)».

10. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα ακόλουθα: Στον ενάγοντα, πρώην υπάλληλο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, από την οποία αποχώρησε στις 04-12-2006, απονεμήθηκε, με απόφαση του Διευθυντή του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος (Τ.Σ.Π.-Ε.Τ.Ε.) μηνιαία σύνταξη μικτού ποσού 2.132,36 ευρώ πλέον οικογενειακού επιδόματος ποσού 213,24 ευρώ, η οποία μετά από αυξήσεις που χορηγήθηκαν με σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, ανήλθε τελικά στο μικό ποσό των 2.329,87 ευρώ πλέον οικογενειακού επιδόματος ποσού 232,99 ευρώ. Όπως προκύπτει από τα προσκομισθέντα από τον ενάγοντα ενημερωτικά σημειώματα συντάξεων του μηνών Μαρτίου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Δεκεμβρίου έτους 2018 και από το περιλαμβανόμενο στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης αντίγραφο εκκαθαριστικού συντάξεων χρονικής περιόδου 6^{ος} /2015-3^{ος} /2018, επί του τελευταίου ως άνω ποσού κύριας σύνταξης, επιβλήθηκαν από το μήνα Ιούνιο του έτους 2015 έως και το

μήνα Δεκέμβριο του έτους 2018 περικοπές, αφενός ποσού 96,69 ευρώ ανά μήνα σύμφωνα με το ν. 4051/2012 και αφετέρου ποσού 209,06 ευρώ ανά μήνα σύμφωνα με το ν. 4093/2012, ήτοι συνολικού ποσού 305,75 (96,69 + 209,06) ευρώ ανά μήνα. Ήδη, με την κρινόμενη αγωγή, ο ενάγων, επικαλούμενος την 2287/2005 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ισχυρίζεται ότι μη νομίμως επιβλήθηκαν οι ως άνω μειώσεις στη σύνταξή του, καθώς οι διατάξεις των ν. 4051/2012 και 4093/2012, που τις προέβλεψαν, ήταν αντίθετες στα άρθρα 4 παρ. 5, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος καθώς και στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.. Κατόπιν τούτων, ο ενάγων, με την κρινόμενη κύρια αγωγή, ζητά να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγόμενου να του καταβάλει, νομιμοτόκως, ως αποζημίωση, κατ' άρθρα 105 – 106 Εισ.Ν.Α.Κ., λόγω παράνομης περικοπής της σύνταξής του, για το χρονικό διάστημα από 10-06-2015 έως 10-03-2018 το ποσό των 10.089,75 ευρώ και ειδικότερα ποσό 3.190,77 ευρώ (96,69 X 33 μήνες) για τις διενεργηθείσες παρακρατήσεις στη σύνταξή του, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4051/2012 και ποσό 6.898,99 ευρώ (209,06 X 33 μήνες) για τις διενεργηθείσες παρακρατήσεις στη σύνταξή του, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4093/2012. Περαιτέρω, με την κρινόμενη παρεμπίπτουσα αγωγή ζητά να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγόμενου να του καταβάλει, νομιμοτόκως, συμπληρωματική παροχή, που προέκυψε λόγω διεύρυνσης του αρχικώς προβληθέντος αιτήματος, κατά το διάστημα μετά την άσκηση της κύριας αγωγής και ειδικότερα από 30-03-2018 έως 05-03-2019, συνολικού ύψους 3.597,65 [(96,69 + 209,96) X 11 μήνες και 23 ημέρες] ευρώ.

11. Επειδή, εξάλλου, ο εναγόμενος ασφαλιστικός φορέας, με την έκθεση απόψεών του συνομολογεί τη διενέργεια των ανωτέρω περικοπών - μειώσεων, δυνάμει των νόμων 4051/2012 και 4093/2012, υποστηρίζει δε ότι οι επικαλούμενες από τον ενάγοντα αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έχουν ισχύ μεταξύ των προσώπων που ήταν διάδικοι στις συγκεκριμένες δίκες και πάντως ότι οι σχετικές κρατήσεις διενεργήθηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των ως άνω νόμων, οι ενέργειες δε των οργάνων του ήταν καθ' όλα νόμιμες.

12. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην έβδομη σκέψη της παρούσας, οι θεσπισθείσες με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 του ν. 4093/2012 περικοπές αντίκεινται στις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 4 παρ. 1 και 5, 22 παρ. 5 και 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος, επίσης δε, παραβιάζουν και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου

Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διατάξεις είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες και, επομένως, μη νομίμως περικόπηκαν, κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών, από τα αρμόδια όργανα, αρχικά του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. (στο οποίο είχε ενταχθεί από 01-08-2008 το Τ.Σ.Π.-Ε.Τ.Ε. βάσει του ν. 3655/2008, ΦΕΚ Α' 58) και στη συνέχεια του Ε.Φ.Κ.Α., τα ποσά των καταβληθεισών στον ενάγοντα μηνιαίων συντάξεων από 10-06-2015 έως 31-12-2018, ημερομηνία μέχρι την οποία εφαρμόστηκαν, κατ' άρθρο 14 του ν. 4387/2016, αλλά και όπως προκύπτει από τα προσκομισθέντα ενημερωτικά σημειώματα συντάξεων, οι ένδικες περικοπές, ενώ από 01-01-2019 προβλέφθηκε αναπροσαρμογή της σύνταξης του ενάγοντος, που δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας αγωγής.

Εξαιτίας δε της ανωτέρω παράνομης περικοπής του ποσού της καταβαλλόμενης σε αυτόν μηνιαίας σύνταξης, ο ενάγων υπέστη περιουσιακή ζημία, η οποία συνίσταται στην διαφορά μεταξύ των ποσών που του καταβλήθηκαν και αυτών που θα του είχαν καταβληθεί κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, αν η σύνταξή του δεν είχε περικοπεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 4051/2012 και του άρθρου πρώτου παρ. ΙΑ υποπαρ. ΙΑ.5 του ν. 4093/2012, προς αποκατάσταση της οποίας ευθύνεται το εναγόμενο καθόσον, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην τρίτη σκέψη της παρούσας, η καταβολή στον ενάγοντα μειωμένων ποσών συντάξεων έλαβε χώρα από όργανα αυτού καθώς και από όργανα του ν.π.δ.δ. Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., το οποίο εντάχθηκε στον Ε.Φ.Κ.Α. από 01-01-2017 (άρθρα 51 παρ. 1 και 53 παρ. 1, περ. Α' του ν. 4387/2016, ΦΕΚ Α' 85) με υπεισέλευση του τελευταίου στις πάσης φύσεως υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του πρώτου (άρθρο 70 παρ. 1 του ν. 4387/2016). Ο περιορισμός, εξάλλου, των αποτελεσμάτων των 2287-8/2015 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, μόνο για το μέλλον (ήτοι μετά τις 10-06-2015), δεν ασκεί, πάντως, επιρροή στην παρούσα υπόθεση, που αφορά περικοπές για μεταγενέστερο χρονικό διάστημα. Ειδικότερα, η ζημία του ενάγοντος ανέρχεται α) για τις διενεργηθείσες με βάση το άρθρο 6 του ν. 4051/2012 περικοπές, στο ποσό των 3.190,77 ευρώ για το διάστημα από 10-06-2015 έως 10-03-2018 (96,69 ευρώ x 33 μήνες) και στο ποσό των 870,21 ευρώ για το διάστημα από 30-03-2018, κατά το αίτημα της αγωγής, έως 31-12-2018 (96,69 ευρώ x 9 μήνες) και β) για τις διενεργηθείσες με βάση το άρθρο πρώτο του ν. 4093/2012 μειώσεις, για το διάστημα από 10-06-2015 έως 10-03-2018, στο ποσό των 6.898,98 ευρώ (209,06 x 33 μήνες), και στο ποσό των 1.881,54 ευρώ για το διάστημα από 30-03-2018, κατά το αίτημα της αγωγής, έως 31-12-2018, (209,06 x 9 μήνες), ήτοι συνολικά ποσό 10.089,75 (3.190,77 + 6.898,98) ευρώ

όσον αφορά την κύρια αγωγή και ποσό 2.751,75 (870,21 + 1.881,54) ευρώ όσον αφορά την παρεμπίπτουσα αγωγή. Τα ποσά δε αυτά αναγνωρίζεται ότι οφείλει να καταβάλει το εναγόμενο νομιμοτόκως, από την επίδοση σε αυτό της κύριας και παρεμπίπτουσας αγωγής στις 05-07-2018 και 01-02-2019 αντίστοιχα έως την εξόφληση.

13. Επειδή, κατ' ακολουθία, πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή και εν μέρει δεκτή η παρεμπίπτουσα αγωγή και να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγόμενου Ε.Φ.Κ.Α. να καταβάλει στον ενάγοντα ποσό 10.089,75 ευρώ για την κύρια αγωγή, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής σε αυτό (05-07-2018) έως την εξόφληση, και ποσό 2.751,75 ευρώ για την παρεμπίπτουσα αγωγή, ομοίως νομιμοτόκως από την επίδοση της παρεμπίπτουσας αγωγής (01-02-2019) έως την εξόφληση. Τέλος, πρέπει να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας αυτών (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. γ' του Κ.Δ.Δ.).

Δ Ι Α Τ Α Υ Τ Α

Συνεκδικάζει την με αριθμό εισαγωγής κύρια αγωγή και την παρεμπίπτουσα αγωγή.

Δέχεται την κύρια αγωγή.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ε.Φ.Κ.Α. να καταβάλει στον ενάγοντα ποσό δέκα χιλιάδων ογδόντα εννέα ευρώ και εβδομήντα πέντε λεπτών (10.089,75 ευρώ) νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής στις 05-07-2018 έως την εξόφληση.

Δέχεται εν μέρει την παρεμπίπτουσα αγωγή.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ε.Φ.Κ.Α. να καταβάλει στον ενάγοντα ποσό δύο χιλιάδων επτακοσίων πενήντα ενός ευρώ και εβδομήντα πέντε λεπτών (2.751,75 ευρώ) νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής στις 29-01-2019 έως την εξόφληση.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Η απόφαση δημοσιεύθηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, κατά την έκτακτη δημόσια συνεδρίαση της 13^{ης} -09-2019.

Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ